

UNRRA Team 191

DIENOS ŽINIOS

Nr. 205 (124) II metai

Glasenbach, 1946 rugpiučio 14.

IŠPLAUKE SOVIETŲ JUODOSIOS JŪROS LAIVYNAS

Sovietų Sąjunga reikalauja atsparos taškų
Turkijoje. - Priestaraujančios didžiųjų ga-
lybių nuomonės.

Bukareštas. - Iš Constantos pranešama, kad iš 17 vienetų su
sėdėdas sovietų laivynas, vadovaujamas generolo Valonskaj, plaukia link
Dunojaus žiočių. Tarp šių laivų yra ir didysis kovos laivas "Sevastopol"
"anoma, kad šis veiksmas yra susijęs su sovietų nota dėl "ardanelų.

Sovietų reikalavimai.

Notos tekstas: "Ivykiai parodė, kad Montreaux susitarimo re-
žimas jūros sasmaukoms neužtikrina Juodosios jūros šalių saugumo, nes
nekiudė priešams jas užpulti.

5 notos punktai:

1. Jūros sasmaukos turi būti atviros visų šalių prekybės lai-
vams.

2. Jūros sasmaukos turi būti atviros Juodosios jūros šalių
karo laivams pravežiuoti.

3. Prie Juodosios jūros neprieinančių šalių karo laivams
pravežiamas pro sasmaukas draudžiamas, išskyrus išimtis, kurios turi
būti ypatingai nustatytos.

4. Praėjimui į Juodąją jūrą nuostatai turi būti sudaryti Tur-
kijos ir kitų prie Juodosios jūros praeinančių šalių.

5. Turkija ir Sovietų Sąjunga, kaip daugiausia interesuotos
ir pajėgios šalys, turi garantuoti laisvą prekybą ir jūros sasmaukų
saugumą, Jos turi drauge pastatyti įrengimus jūros sasmaukoms ginti ir
tuo būdu užkirsti kelią kitoms šalims Juodąją jūrą panaudoti nedraugis
kiems tikslams.

Reuterio diplomatinio korespondento pranešimas.

Londonas. - Manoma, kad stipriausias diplomatinis susikir-
timas po karo kils dėl Sovietų notoje Turkijai iškeltų reikalavimų. Pir-
mieji 3 sovietų notos punktai yra tokie patys, kaip praėjusių metų lap-
kričio mėnisi JAV pasiūlytieji ir Didz. Britanijos paremti. Paskutiniai
ji du punktai reikalauja prie jūros sasmaukų valdymo prileisti Juodo-
sios jūros šalis. Čia sovietai laikosi to paties principo, kuri jie iš-
kele ir Dunojaus kontrolei, reikalaudami į kontrolę įleisti tik Duno-
jaus šalis. Didz. Britanija ir JAV palaiko nuomonę, kad Europos ven-
dens keliai turi būti valdomi, prisilaikant plačių tarptautinių pagrin-
dų. Paskutiniai du punktai, Londono nuomone, praktiškai reiškia soviet-
tų karinių atramos taškų įrengimą Turkijoje. Sie stebėtojai mano, kad
Turkijos vyriausybė šitiems nuostatams priešinsis iki kreštutinumo.

DISKUSIJOS TAIKOS KONFERENCIJOJE

Antradienis, rugpiucio 13 d.

Paryžius. - Šiandien baigti bendri pilnatie debatai dėl Ispanijos ir Rumunijos. Per tas diskusijas daugiausia kalbejo rytų valstybių atstovai, nes kitos valstybės nenori nutesti konferencijos darbo.

Molotovas dėl Viduržemio jūros politikos.

Atsakydamas į de Gasperi kalbą, Molotovas pasakė, kad italų ministrų pirmininko kalboje reikia skirti, ką jis pasakė, nuo to ką jis nutylėjo. Molotovas kaltino Italiją, kad ji vedanti imperialistinė politika, palaikė Jugoslavijos reikalavimus, liečiančius Istriją, ir priesinosi Triesto klausimo sprendimo atidejimui. "Praeję laikai, kada slavų kraštai buvo dalinimo objektu tarp Europos valstybių" - pareiškė jis.

Sovietų užsienio reikalų ministras kaltino toliau "tą tikrą didžiųjų valstybių", matyt, turėdamas galvoje Didž. Britaniją, ir JAV, kad jos norinčios Italijos ir Prancūzijos sąskaiton monopolizuoti Viduržemio jūrą. Vakarų valstybių politika, liečiančia italų ūkį, Molotovas pavadino bandymu ūkiškai paveikti Italiją.

Abisinijos ir Graikijos reikalavimai.

Abisinijos atstovas kalbejo tik 5 minutes ir reikalavo Abisinijai Italijos kolonijų Afrikoje, nes dėl savo strategines padėtis jos gresia jo valstybei.

Graikų ministras pirmininkas Tsaldaris taip pat kalbejo trumpai ir reikalavo graikų ūkio atstatymui ūkio gaminių.

Rumūnija taikos konferencijoje.

Po pietų per pilnatie posėdį kalbejo rumūnų užsienio reikalų ministras Tatarescu ir reikalavo, kad Rumūnija būtų pripazinta "kariavusia sąjungininke valstybe". Jis prašė pakeisti sutarties nutarimus, liečiančius rumūnų karinių pajėgų stiprumą, pasveikino pažadą gražinti Rumūnijai Siebenbiurgę, padėkojo rumūnų vardu sovietams, kad jie reikalauja tik tai vieno penktadalio padarytų nuostolių reparaacijų ir išpeikė vakarų valstybių atlyginimo reikalavimus.

Tuo pat metu kalbejo sovietų delegatas Višinskis, gerai atsiliepdamas apie "naujos Rumūnijos demokratinį išsivystimą". Jis peikė reakcionierius bandančius tą išsivystimą sutrūgdyti.

Dr. Jan Masarykas šįkart prašė Rumūnijos suteikti Čekoslovakijai pagalbą.

ANGLAI BAROJE

Bagdadas. Iš inžinierių ir techniku sudaryti britų pajėgų daliniai, kaip iš Bagdado pranešama, pasiekė Basros miestą. Jie prireikus turės ginti Anglijos interesus pietų Irane.

Vašingtonas. - Irano pasiuntinys ir delegatas prie UNO Hussein Ala pareiškė, kad britų trupos Irane gresia Iranui, todėl jis yra verčiamas siūlyti reikala išskirti Saugumo Taryboje.